

Projektutvärdering slutrapport – Inlandets Teknikpark 2020-2022

Mall för projektutvärdering slutrapport – extern utvärdering

Vad ska rapporten innehålla?

Rapporten ska ge en tydlig bild av projektets inriktning och verksamhet samt innehålla ett analytiskt resonemang kring resultaten och bidra med sammanfattande slutsatser och rekommendationer. Frågorna under respektive del i mallen behöver inte besvaras punktvis. Välj ut de frågor som är relevanta för projektet och skriv en text som sammantaget besvarar frågorna inom respektive område. Notera vilka frågor som utelämnats och motivera detta. Liknande information, men med olika fördjupningsgrad eller tyngdpunkt, kan behöva anges inom flera områden. Referenser mellan olika områden i rapporten bör bara användas i undantagsfall.

Vem ansvarar för rapportens innehåll och kvalitet?

För rapportens innehåll ansvarar den upphandlade utvärderaren. Mallen är baserad på Tillväxtverkets riktlinjer för projektutvärdering (3P och 3N). Det kan även finnas andra krav på utvärderingen, inklusive rapportering. I sådana fall bör mallen ses som ett komplement till vad som avtalats och inte som en ersättning.

När ska rapporten lämnas in? Utkast till utvärderingsrapport av god kvalitet ska lämnas in senast 6 veckor innan projektets slut.

Hur lämnar jag in rapporten? Ifyllt rapport bifogas som fil (pdf) i Min ansökan under rubriken "Slutrapport".

Frågor? Vänligen kontakta projektets handläggare.

1. Grundinformation

Projektnamn Inlandets Teknikpark	Ärende-ID 20203161
Stödmottagare Vilhelmina kommun	Organisationsnummer 212000–2601
Projektets startdatum 2020-01-01	Projektets slutdatum 2022-12-31
Projektets totala budget 7 583 796 kronor	Budget för utvärdering (enligt upphandling) 161 500 kronor

2. Utvärderingens upplägg och genomförande

Redogör för projektutvärderingens upplägg och genomförande.

Utvärderingen har genomförts löpande och har följt delrapporterna till Tillväxtverket och region Västerbotten; första delrapporten skrevs i maj 2020.

Projektet har haft ett antal nyckeltal som följts upp löpande (se bilaga 1). Projektet har haft som ambition att uppdatera nyckeltalen och besluta om åtgärder 1 ggr/kvartal.

Utvärderingen har tagit ca 5 timmar/månad under projektperioden.

Extern utvärderare har deltagit i vissa strategiska möten som varit väsentliga för att förstå projektet från ett tekniskt perspektiv. Detta har kompletterats med intervjuer av projektdeltagare och företrädare för företagen. Vid projektavsnittens avstämningar har nyckeltalen som projektet följer uppdaterats. Dialog har skett muntligen, per telefon och vid digitala möten. Rapporteringen har skett genom mallar från Tillväxtverket, samt i nyhetsbrev och genom uppdateringar av projektets hemsida.

3. P1 - Projektlogiken

Projektets bakgrund, syfte och mål. Vad är problemet/utmaningen?

Övergripande mål var att fler av företagen i Västerbottens inland genom kompetensutveckling, etablering av ledningssystem, hållbarhetsarbete och ökad jämställdhet ska bli en del av en större marknad i Sverige och utomlands, vilket ökar sysselsättning och tillväxt och bidrar till de nationella hållbarhets- och jämställdhetsmålen.

Interventionslogiken har byggt på att krav, som ställs från de större beställarbolagen, vid upphandlingar av leverantörer bland små och medelstora företag i Västerbottens inland, skall initiera en efterfrågan hos inlandets företag att implementera kvalitets- och miljöledningssystem som svarar upp mot dagens och morgondagens krav om kompetens, hållbarhet och jämställdhet.

I vissa fall har detta varit ett fungerande arbetssätt. Vid andra tillfällen har det varit de små och medelstora företagens ägare som uppmärksammat ökande krav från omvärlden och utövat påtryckning så att SME-företagen tagit tag i processen med kompetensutveckling och att implementera ledningssystem.

Ledningssystemen ISO 9001 och 14001 är väl kända bland företag, och många företagare vet att det ställs den här typen av krav för att man ska bli attraktiv som leverantör. Detta innebär att det har varit relativt enkelt att arbeta med implementering av ledningssystemen.

Projektet har däremot upplevt att det finns svårigheter att inspirera företagen till satsningar inom jämställdhet och hållbarhet. Inom dessa områden har inte företagen uppnått den förståelse som krävs för att ta initiativ till förbättring.

Sammanfattningsvis har interventionslogiken fått bygga på tre olika tillvägagångssätt:

- Implementering av större beställares kravställningar, vilket är den bästa metoden, en efterfrågebaserad metod
- Implementering genom att företagens ägare har ställt krav på t.ex. ledningssystem, uppförandekod, hållbara leverantörsavtal och lean produktion.
- Utbildning och kulturbrytande insatser för att skapa förståelse för att de kravställningar som beskrivs nedan kommer att gälla alla inom en snar framtid, en lite mera påtvingande metodik

Problemet/Utmaningen

Alltför få företag uppfyller de större företagens krav på sina underleverantörer. Det handlar om följande primära områden:

Kvalitet:

- Certifierat kvalitetssystem, ISO 9001
- Inga kvalitetsbrister på den levererade produkten eller tjänsten enligt "noll-felsprincipen"
- Leveransprecision över 95%, dvs 95% av alla leveranser skall anlända i rätt tid till beställaren

Miljö:

- Certifierat miljösystem, ISO 14001

Hållbarhet:

- Uppstartat arbete och förståelse för de 17 globala målen
- Jämställdhet som en del av hållbarhetsarbetet

Generellt saknas också en struktur och en metodik för ett arbete med ständig förbättring inom ovanstående områden.

Inom hållbarhetsområdet likväl som inom jämställdhet finns stora utmaningar för att företagen ska utvecklas och förändras. Det är svårt för företagen att få tag på hållbara lösningar som t.ex. fossilfria transporter eller tillräcklig mängd av återvunna material med rätt kvalitet. Företagen måste många gånger gå före och bygga upp kunskap och förståelse internt, för att därefter informera och utbilda sina kunder.

Även inom jämställdhet har projektet stött på utmaningar. Tack vare ett utmärkt samarbete med Vknas jämställdhetskonsulter har projektdeltagarna utvecklat egna kunskaper och ny förståelse för jämställdhetsfrågor. Kommunikationen via hemsida och nyhetsbrev har anpassats för att väcka intresse på ett mera jämställt sätt.

Det finns ett stort behov av kompetensuppbyggnad hos inlandets företag, varför Teknikparken har intervjuat och identifierat utbildningsbehov hos företagen i Västerbottens inland som sedan realiserats genom beställning av utbildning som genomförts av Lapplandsvux. Exempel på sådana utbildningar är Lean produktion, livscykelanalyser, affärssystem och marknadsföring.

Teknikparkens kompetenspool är ytterligare ett initiativ för att stärka kompetensen hos företagen genom att erbjuda kompetens inom inköp, CAD konstruktion, kvalitets- och miljöledningssystem samt Lean produktion.

Projektet har också haft ambitionen att bygga ett affärsnätverk mellan inlandets företag. Tanken var att skapa förutsättningar för utbyte av varor och tjänster men också kunskapsöverföring mellan företagen och sist men inte minst möjlighet att kartlägga kompetensbehoven. Kopplat till affärsnätverket har Teknikparken också byggt upp ett nätverk av kvinnor som är yrkesverksamma i vår region för att uppmuntra kvinnor på olika positioner att ta steg för att utvecklas inom sina respektive företag.

Hur är det tänkt att projektet ska nå sina mål (effektlogik) på kort och lång sikt? Vad grundar sig antagandet på? Bygger det på tidigare erfarenhet, omvärldsanalys eller liknande?

Genom omvärldsanalys och tidigare erfarenheter, dels från näringslivsenheten i kommunerna och dels från projektledningens egna erfarenheter, har projektets effektlogik byggts på en kombination av att dels kunna svara upp mot en efterfrågan på kunskap inom de områden som beskrivs ovan som "utmaningar" i Inlandet och dels att utbilda och sprida kunskap om de större beställarföretagens behov och förväntningar. Det finns en mycket begränsad tillgång till lokal kunskap i Västerbottens inland i de frågor som har varit aktuella för projektet. Projektet har därmed fyllt en viktig funktion som lokal kompetensresurs. Samtidigt har det också varit nödvändigt att sprida kunskap om dessa utmaningar hos så många företag som möjligt för att ytterligare öka efterfrågan på kompetens. Ett exempel på detta arbete är de workshops och industrimässor som projektet har initierat där det alltid har funnits starka inslag av informations- och kunskaps spridning.

Målgrupper

Projektets primära målgrupp är företagen i Västerbottens inland, som genom projektet fått tillgång till kompetens, fått möjlighet till certifieringar inom ISO 9001/14001, utvecklat sitt kvalitetsarbete och sina produkter och effektiviserat sin tillverkning och ökat sin leveransprecision, samverkat med varandra och slutligen matchats mot de större företagens behov. Detta har givit de mindre företagen i inlandet möjligheter till fler affärer, ökad konkurrenskraft och ökad jämställdhet samt en effektivare och mera hållbar produktion. Projektets sekundära målgrupper är dels de större företagen i Västerbottensregionen som får tillgång till kvalificerade underleverantörer som kan tillmötesgå högre krav på kvalitet, leveransprecision och hållbarhet.

Sekundär målgrupp är också kommunerna inom Västerbottens inland som genom mera konkurrenskraftiga företag får ökad sysselsättning, minskad utflyttning och kompetensflykt och därmed ökade skatteintäkter. Även inlandets ungdomar är en sekundär målgrupp som kommer att få möjlighet att efter avslutat gymnasium få bra jobb inom industriföretagen i inlandet.

Hur har hållbarhetsaspekterna använts som verktyg i projektlogiken, dvs som hävstång för att nå projektets mål? Har hållbarhetsaspekterna hanterats på något annat sätt i projektet?

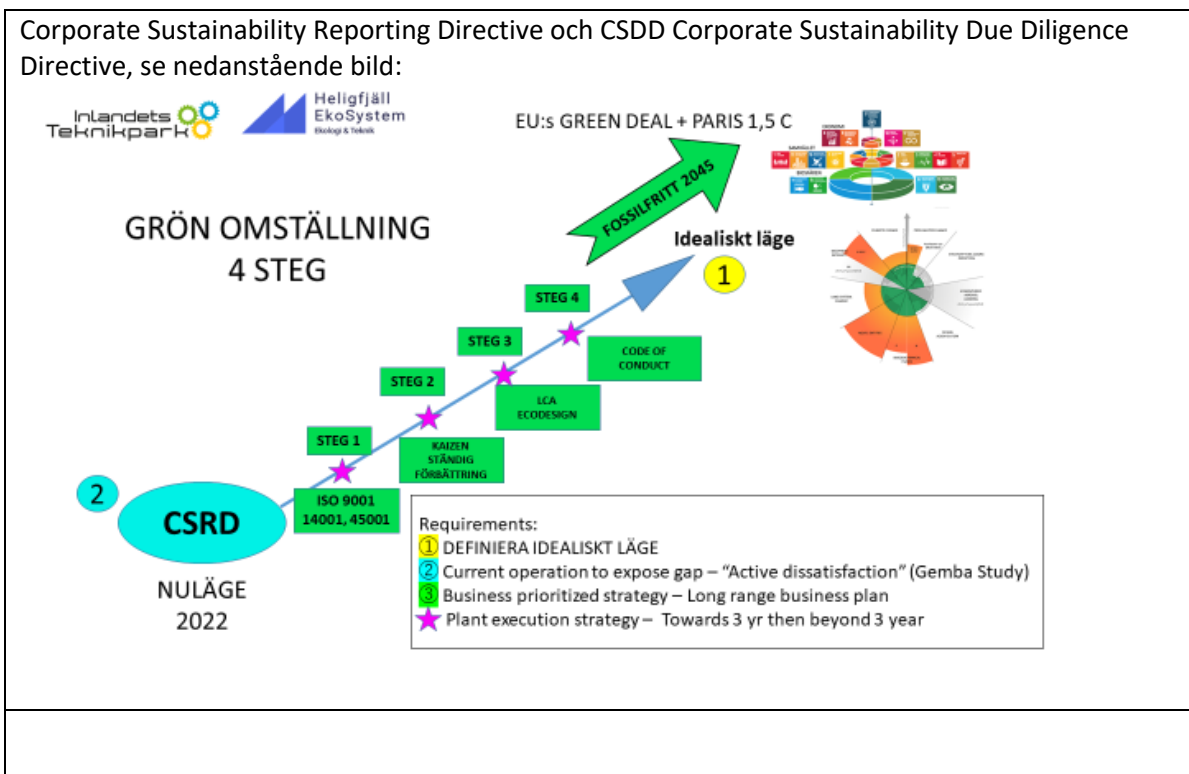
Miljöledningssystemet ISO 14001 som implementerats i företagen fungerar som en hävstång för att nå projektets miljömål. Arbetet med Lean produktion fokuserar på att minska slöseri i tillverkningsföretagen, något som också stärker hållbarhetsarbetet.

Projektet har initierat ett arbetssätt med livscykelanalyser enligt ISO 14044 för att starta upp ett arbetssätt i syfte att skapa förståelse för vad som med stor sannolikhet blir en del av det framtida förhållningssättet inom industrin. Under projektet har inte företagen tagit sig an uppgiften med en livscykelanalys (LCA), - det är en komplicerad process och det har inte funnits någon efterfrågan från kunder, ägare eller större beställarföretag. Projektet har lämnat förslag på livscykelanalys till flera företag och tror att intresset kommer att öka framöver när frågan har fått mogna och omvärlden har kommit ikapp.

Har projektet följt sin ursprungliga projektlogik eller har det skett något under projektets genomförande som gör att projektlogiken behövt förändras?

Projektet har följt den tänkta projektlogiken ganska väl. Däremot har effekterna av projektets insatser tagit längre tid än vad som hade beräknats. Ett intressant exempel är just implementeringen av livscykelanalyser (LCA) som påbörjades redan under 2019 med utbildningar inom LCA med tillhörande workshops. Ett LCA-arbete på ett företag är ganska omfattande och resurskrävande varför inga företag under perioden har tagit steget och börjat med detta arbete. Det finns flera företag som inser att man kommer att bli tvungen att göra detta arbete i framtiden för att kunna svara upp mot kommande krav på en Miljövarudeklaration (Environmental Product Declaration) av ingående material på företagets produkter. Då en Miljövarudeklaration ännu inte är ett absolut krav för företagen, har detta inte prioriterats även om många är medvetna om att det är en kompetens som måste byggas upp för framtiden. I syfte att skapa en strukturerad, steg för steg väg framåt i företagets utvecklingsarbete har projektet tagit fram en fyrstegsmodell som börjar med grundläggande insatser för att skapa förutsättningar i form av organisation och struktur för ett fortsatt förbättringsarbete, för att sedan bygga på med mera avancerade insatser. Utgångspunkten är de förväntade skärpta kraven på hållbarhetsrapportering som ska komma företagen till del via EUs nya CSRD-direktiv (2023)

Corporate Sustainability Reporting Directive och CSDD Corporate Sustainability Due Diligence Directive, se nedanstående bild:

4. P2 – Processen

Vem eller vilka kan ta vid där projektet slutar, föra resultaten vidare och bidra till långsiktiga effekter?

Projektet har sökt fortsatta medel för perioden 2023-2025 från Tillväxtverket för att få utveckla och fortsätta med hållbarhetsarbetet. Fokus i den nya ansökan handlar om stärkt konkurrenskraft genom cirkulära affärsmodeller. Tanken är att vidareutveckla den fyrstegsmodell som visas ovan till en mera cirkulär affärsmodell, genom att hitta bättre vägar både pedagogiska och praktiska för att få med företagen på behovet av att börja ett arbete i syfte att svara upp mot framtiden krav som kommer att manifesteras i de nya EU-initiativen CSRD och CSDD.

Finns det kopplingar till ordinarie verksamhet? Är det t.ex. tänkt att resultaten/verksamheten ska integreras i ordinarie verksamhet? Hur ska det i så fall ske och finns det indikationer på att det sker?

Den fyrstegsmodell som projektet utvecklat visar fyra steg där de första två stegen får anses som grundläggande. Steg 1 är arbetet med ISO-standarderna inom kvalitets- och miljöledning och steg 2 avser att förstärka arbetet med ständig förbättring med hjälp av Lean produktionsmetodik.

Steg 1 och 2 har visat sig vara nog så väsentliga för företagen och kommer att bedrivas vidare i Västerbottens inland via ett nystartat teknikbolag.

Projektet har utvecklat ett enkelt kvalitetsledningssystem för mindre företag. Små företag i inlandet upplever att de får krav på sig att ha någon form av kvalitetsledningssystem när de lämnar offerter vid kommunala upphandlingar. Detta är ett resultat som har blivit en integrerad del av kommunernas upphandlingsarbete.

Arbetet med steg 3 LCA och steg 4 Code of Conduct, kommer att fortsätta i ett nytt projekts regi i syfte att genomföra fler steg för att uppnå en cirkulär affärsmodell.

Arbetar projektet med nya och innovativa metoder? Hur ska lärdomarna från dessa i så fall spridas? Finns det tecken på att det sker?

I Västerbottens inland har både ISO ledningssystem inom kvalitet och miljö samt Lean produktionsteknik varit något nytt som företagen inte haft tillgång till tidigare. Det gäller även tillgången till kompetens inom inköp och CAD-konstruktion. Det innovativa i sammanhanget har varit projektets kompetenspool som har hyrt ut/lånat ut kompetent personal under längre eller kortare perioder för att bidra till kompetenshöjningen i företagen.

Då det varit trögt med att få företagen att närma sig ett cirkulärt arbetssätt framförallt genom att tillämpa Livscykelanalyser har projektet tillsammans med sin affärspartner Miljögiraff i Göteborg fått tillgång till en ny metodik som bygger på LCA men som utgår lite mera praktiskt från själva konstruktionen av produkten. Projektet började under hösten 2022 att använda och testa en ny programvara som heter EcoDesign Studio, vilket är ett praktiskt designverktyg för att åstadkomma liknande resultat som vid en komplett LCA och är särskilt användbart vid val av material och/eller tillverkningsprocess. Projektet bedömer att detta verktyg är viktigt för framtiden för att kunna göra verklighet av hållbarhetsarbetet på företagen varför arbetet med EcoDesign Studio är ett fokusområde i ett nytt projekt med start 2023.

Om tanken är att den fortsatta utvecklingen eller spridningen som ger långsiktiga effekter ska ske i det privata näringslivet - vilka indikationer finns i så fall på att det sker eller kommer att ske?

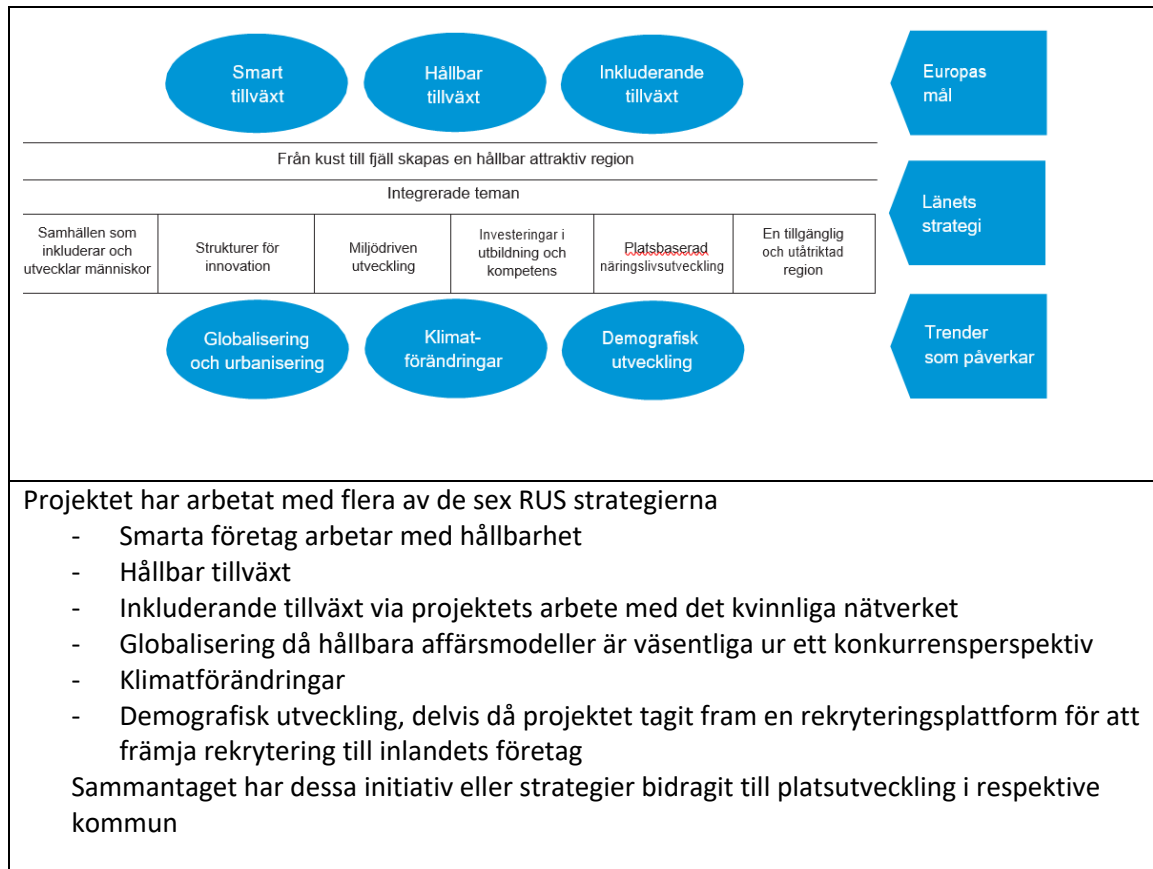
För inlandets del kommer det fortsatta utvecklingsarbetet med företagen i Västerbottens inland att behöva vara en kombination av privata intressen och offentliga insatser. Offentliga insatser behövs för att utveckla nya arbetssätt då få av inlandets företag har egna utvecklingsresurser. I takt med att arbetssätten blir en del av industrins normala kravbild kommer det privata näringslivet att ta vid och utveckla verksamheten men i de tidiga skedena när ingen riktigt vet hur verktygen fungerar och kravställningarna inte är legaliserade och standardiserade behövs offentligt stöd.

Finns det kopplingar till andra europeiska instrument (Socialfonden, Landsbygdsprogrammet, Interreg, Östersjöstrategin, Horisont 2020, Cosme eller liknande)? Hur ser kopplingarna i så fall ut?

Teknikparken har inga direkta kopplingar till andra europeiska instrument.

Finns det kopplingar till regionala planer och strategier (RUS/ RUP) och hur ser dessa kopplingar i så fall ut?

Projektets arbete och målsättning bygger till stora delar på den av region Västerbotten beslutade Regionala Utvecklingsstrategin (2014-2020), se bild nedan

5. P3 – Public debate

Kommunikation och lärande.

Projektet har haft regelbundna styrgruppsmöten där projektägare som kommuner, region och deltagande företag har varit representerade. Styrgruppsarbetet har varit en central del av styrningen av projektet.

Projektet har lagt stor vikt vid kommunikation då detta visade sig vara en nödvändig del av projektlogiken som beskrivs tidigare i denna rapport. I arbetet med att informera och främja en kulturförändring bort från gamla invanda mönster till ett mera proaktivt och hållbart arbetssätt visade det sig nödvändigt med regelbunden och kvalificerad information kring projektets aktiviteter. Projektet har därför utgående från sin hemsida, <https://inlandetsteknikpark.nu/> kommunicerat olika initiativ. Regelbundna nyhetsbrev med över 200 mottagare i hela Västerbotten har regelbundet distribuerats, och har följts upp med inlägg på sociala medier som Facebook och LinkedIn.

6. N1 - Nyckelaktiviteter

Redogör för de aktiviteter som projektet genomfört.

Projektet har arbetat med följande huvudaktiviteter

Extern kommunikation och resultatspridning

Arbetet med nyhetsbrev, hemsida och sociala medier har varit själva basen i projektets arbete med att sprida kunskap och medvetenhet om vad som krävs av företagen för att hänga med och vara konkurrenskraftiga nu och i framtiden.

Kopplat till detta arbete har det också skett ett stort antal företagsbesök under projektets gång. Projektet har också genomfört industrikonferenser, seminarier och workshops enligt nedan.

Industrikonferenser, seminarier och workshops.

Viktigt att påpeka att pga Corona pandemin blev det färre fysiska aktiviteter i projektet än planerat, framförallt 2020 och 2021

-mars 2020

26 mars anordnade Inlandets Teknikpark en workshop "Från vindkraft till vätgas" tillsammans med projektet North Sweden Cleantech - framtidens klimatsmarta innovationsplats och Process-IT innovations m fl. NSC-projektet finansieras av Region Västerbotten, Skellefteå Kraft, Umeå Energi, Skellefteå kommun, Umeå kommun, Örnsköldsviks kommun, Vakin, Bostaden, Umeå Kommunföretag och Europeiska Unionens regionala utvecklingsfond.

Workshopen handlade om att skapa affärsmöjligheter och en ny, innovativ värdekedja genom att använda överskottsenergin från vindkraften till att producera vätgas att användas i bränsleceller.

-oktober 2020

Dorotea-konferensen genomfördes 1 oktober med webinar och rundabords-samtal med titeln "Omstart Sverige – i Västerbottens inland!" där dåvarande näringsminister Ibrahim Baylan och företrädare för region Västerbotten och företagen i inlandet deltog, med sammanlagt ca 60 deltagare.

Planering och förberedelser av webinarier och industrimässan gjordes i en arbetsgrupp med deltagare från Teknikparken, region Västerbotten, inlandskommunerna R10, det lokala näringslivet och näringslivsenheten i Dorotea kommun.

Konferensen fick som resultat en aktivitetslista som finns att läsa på Teknikparkens hemsida: Omstart Sverige – i Västerbottens inland! var också anmäld till kampanjen [Mitt Europa 2020](#) och gick att följa från hela EU.

Konferensen har lett till ett flertal arbetsmöten mellan företrädare för Teknikparken och Rickard Carstedt (region Västerbotten), Johan Duvdahl (Region 10) m.fl. aktörer. Syftet är att ta fram en plan för den regionala utvecklingen med den regionala utvecklingsstrategin (RUS 2020–2023 och Agenda 2030) som grund. Delar av resultatet från konferensen passar in i Teknikparkens uppdrag, andra delar har Region 10 åtagit sig att vidareutveckla, tex genom att etablera försöksområde i Västerbottens inland.

-januari 2021

Process-IT Innovation är en digital mötesplats som är öppen för ett 60-tal inbjudna företag och där seminarierna både går live och spelas in och läggs upp på en Youtube-kanal. I januari presenterade Teknikparken sitt fokus på Lean och hållbar produktion och i april en övergripande presentation av Teknikparkens verksamhet.

-januari 2022

Inlandsmässan i Dorotea har planerats och förberetts i en projektgrupp där Teknikparken varit projektledare genom Elin Thorén. För att få fler utställare har Inlandsmässan planerats tillsammans med Smartbygd, som är ett projekt som drivs av region Västerbotten inom vård, hälsa och innovation för landsbygdsutveckling. Deltagare i projektgruppen har varit representanter för industriföretagen och Smartbygd.

-oktober 2022

Inlandsmässan genomfördes under 2 dagar i månadsskiftet september-oktober. 42 utställare var på plats, intressanta seminarier presenterades från en scen varje halvtimme under bägge dagarna. Företagare och representanter från vård och skola nätverkade med varandra. Region Västerbotten bjöd in till ett seminarium i mitten av oktober med rubriken "Grön omställning genom affärsanalys". Teknikparken deltog och höll ett fördrag om "Cirkulär ekonomi – varför och hur?".

-november 2022

Projekt Framtidens Hållbara industrier 23 november, Teknikparken deltog och fick dialog och kontakt med Komatsu Forest, Uminova Innovation, Umeå kommun och Umeå energi. Det ledde till nytt samarbete med Uminova.

Lean & hållbar produktion

-augusti 2020 och framåt

Teknikparken har utvecklat ett program inom Lean produktion som kallas QLEH, som står för Kvalitet, Leverans, Ekonomi och Hållbarhet/Personal. Programmet kombinerar Lean och hållbart, vilket innebär att minska eller helt ta bort slöseri i en verksamhet, och det riktar sig primärt till den tillverkande industrin i Västerbottens inland. Syftet är att erbjuda inlandets företag att gå igenom en utbildning och samtidigt utveckla den egna produktionen när det gäller kvalitet, leveransprecision och Lean produktion. Under 2020 har Teknikparken också bedrivit internutbildning om Lean varje vecka.

- hösten 2021

En webb-baserad workshop-serie i 3 delar genomfördes i samarbete med Lärcentrum i Vilhelmina med 20 deltagare från företag i Västerbotten. Kursledare var Teknikparkens specialist och samarbetspartner Gert Frick. Kursen var uppskattad och Teknikparken planerade skraddarsydda workshops på plats hos 2 företag under januari-mars 2022.

- Teknikparken deltar vid en utbildning på KTH om Lean & Green och får tillgång till ett enkelt verktyg för att kombinera Lean produktion med hållbarhetsarbete

Produktionsteknik och Lean-arbete

-januari 2022

Teknikparken arrangerade en 2-dagars workshop om Lean produktion på plats hos ÅMV i Åsele i januari. Därefter följde uppföljningsmöten för att hjälpa företaget att utveckla verksamheten genom ständig förbättring och med utgångspunkt från Lean-konceptet.

-mars 2022

Teknikparken arrangerade en 3-dagars workshop om Lean produktion på plats hos Polarvagnen i Dorotea, i samarbete med extern kompetens Gert Frick. Även Dorotea Mekaniska Verkstad AB och ÅMV Production deltog i workshopen, och bägge företagen har uttryckt önskemål om fortsatt support.

-april 2022

Lean workshopen blev startskottet för ett Lean arbete i Polars tillverkning, där Teknikparken var på plats 2 dagar varje vecka april-juni. En fortsättning av arbetet med Lean och ständig förbättring planeras till början av 2023.

Teknikparken har varit på plats hos DMV och gjort en förberedande analys av produktionsupplägget som en förberedande planering inför en Lean workshop. Den planeras för närvarande till sommaren 2023.

Jämställdhetsarbete

- 2020

Företaget Vkna anlitas som projektets jämställdhetskompetens. Det börjar med att projektgruppen genomför Vknas jämställdhetsdiplomering och därefter sker en kartläggning, intervjuer och en analysworkshop. Vkna har bistått projektet med en granskning av annonser efter inköpare och CAD-konstruktör och kommit med konstruktiva synpunkter.

Tillsammans med Vkna planerade Teknikparken följande arbetsätt:

- Kartläggning: Vkna sätter sig in i projektet genom att läsa igenom projektansökan, bilagor, hemsida och annat material. Vkna granskar allt detta ur ett jämställdhetsperspektiv.
- VKNA gör en Jämställdhetsdiplomering av projektgruppen i september 2020
- Intervjuer: Vkna genomför intervjuer med projektgruppen i oktober
- Vkna sammanställer kartläggningen, och bedömer hur Inlandets Teknikpark rör sig i riktning mot sina målsättningar
- Analysworkshop i Vilhelmina i november: Vkna genomför samtal med projektgruppen om varför det ser ut som det gör utifrån kartläggningen. Tillsammans diskuterar projektet förbättringar och prioriterar aktiviteter.
- Projektet planerar tillsammans med VKNA en workshop i jämställdhet för företagen i inlandet.

2021-2022

Löpande utvärdering av projektets jämställdhetsarbete tillsammans med VKNA

Teknikparken tar fram nedanstående handlingsplan för projektets jämställdhetsarbete:

- **Certifieringar och rutiner**
Lyfta fram Jämställdhetsarbete genom att marknadsföra och uppmuntra till implementering av ISO 45001 när ISO 9001 och 14001 är klara.
- **Ökad jämställdhet i företagen**, Elin ingår i arbetsgrupp som utvecklar Handels-och Administrationsprogrammet på gymnasiet för att erbjuda relevant utbildning och praktikplatser.
- **Personlig utveckling**
Ständig möjlighet till utveckling genom att medarbetarna får nya uppdrag och har Teknikparkens ledningsgrupp som bollplank.

Kompetensutveckling företag

-2020

Livscykelanalyser är komplexa att genomföra och kräver extern specialistkompetens. För att skapa intresse bland företagen för miljöteknisk utveckling, har projektet deltagit i utbildning om cirkulär ekonomi och cirkulär design. Det är ett förhållningssätt som har kopplingar till det som kallas "Lean" inom industriell verksamhet. Inom cirkulär ekonomi finns möjligheter att göra analyser kostnadsfritt för företagen. Resultatet från en sådan analys kan sedan inspirera och ligga till grund för en livscykelanalys.

Teknikparken har kontaktat SIS Svenska institutet för standarder och diskuterat en möjlighet att ingå som deltagare vid utarbetning av standard för Cirkulär ekonomi, SIS/TK616.

- 28 maj: Teknikparken gör en presentation för styrgruppen Smart industri vid region Västerbotten om möjlighet att delta vid utveckling av svensk standard för cirkulär ekonomi, och kopplingen mellan industrikoncepten Lean och Cirkulär. Avsikten med presentationen var att väcka intresse för arbetet och för möjligheten att inom regionen få tillgång till kunskap om cirkulär ekonomi samt få påverkansmöjlighet när standarden utvecklas.
- Teknikparken deltar under 2020 i utbildning Agenda 2030 vid Bergslagens folkhögskola. Utbildningen är kostnadsfri.
- Teknikparken deltar under maj och juni i utbildning Cirkulär ekonomi genom Ellen MacArthur Foundation. Utbildningen är kostnadsfri.

Kompetenspool för försäljning av konsulttjänster inom följande områden

-maj 2020, kartläggning av företagens behov av kompetensstöd

ISO arbete

- augusti 2020 arbete inleds med ISO 9001 och 14001 certifiering av ÅMV Production i Åsele
- april 2021, ÅMV Production får sitt ISO certifikat av RISE
- april 2021 arbete med ISO certifikat hos EcoClime Group inleds (Vilhelmina)
- april 2021 arbete med ISO certifikat inleds hos Gullängets Mekaniska i Örnsköldsvik (Dispens beviljad av TVV)
- feb 2022, Certifiering av Gullängets Mekaniska ledningssystem ISO 9001 och 14001 inleddes i december av Kiwa, och var klart i februari 2022.
- juni 2022, ISO 9001 och miljöledningssystemet ISO 14001 i företagen Evertherm och Suncore som båda ingår i Ecoclime Group, med placering i Umeå och Vilhelmina. Under juni genomförde Teknikparken internrevisioner av båda systemen i företagen
- aug 2022, Teknikparken skapar ett enkelt kvalitetsledningssystem för fåmansföretag som inte har ambitionen att skaffa ett ISO-certifikat. Teknikparken byggde upp systemet med en struktur och tillhörande mallar för olika typer av nödvändiga rutiner. Systemet är gratis och finns på Teknikparkens hemsida. Två digitala workshops för att lära ut systemet hölls under november och december 2022.
- dec 2022, Suncore i Vilhelmina certifieras av RISE för 9001 och 14001

CAD-teknik

- augusti 2020 till projektslut december 2022: Wille Lindgren anställs som CAD-konstruktör och börjar arbeta med olika uppdrag på Inpipe, Polarvagnen, Dorotea Mekaniska, ÅMV Production samt ett flertal mindre företag och innovatörer

Inköpsarbete

- november 2020 Elin Thoren anställs för att arbeta med inköpsarbete på företagen. Elin börjar på Dorotea mekaniska, arbetet fortsätter under 2021 och avslutas i november 2021.
- september 2021 Gullängets Mekaniska Verkstad, utveckla nya leverantörsavtal med fokus på uppförandekod, miljö, affärsmässighet och antikorruption samt ramavtal om måleri och ramavtal hållbara transporter.
- december 2021, Elin börjar på Polarvagnen och arbetar med orderläggning av husvagnar.

Miljöarbete med LCA som huvudfokus

Under projektet var det inte möjligt att engagera något företag i arbetet med att upprätta en LCA, uppgiften ansågs för betungade varför projektet tog fram olika alternativa arbetsätt såsom "Lean & Green" och på sikt det som utmynnade i verktyget "EcoDesign Studio"

- december 2021

Teknikparken informerar löpande inlandets företag och kommuner om möjligheter att utveckla hållbara affärsmodeller och arbeta med Agenda 2030. Teknikparken genomför en utbildning för Utvecklingsenheten i Vilhelmina kommun för att utveckla kommunens arbete med Agenda 2030 under våren 2022.

- maj 2022, Inpipe AB: Teknikparken har en fortlöpande dialog med Inpipe för att bistå med Livscykelanalys när företaget har resurser att genomföra en sådan.

Handelsakademi (kvinnligt nätverk)

2020, löpande

Teknikparken startar en dialog med HA-programmets APL-samordnare (arbetsplatsförlagt lärande). Syftet är att Malgomas skolan får möjlighet att placera ut elever ur åk 3 på lokala företag för att uppnå en anställning. Teknikparken har kunskap om företagets behov, vilket har påverkat innehållet i HA-programmets utbildning. Teknikparken har tagit initiativ så att företagets affärssystem Monitor nu är en permanent del av kursutbudet i HA-programmets åk 3. Teknikparken har ett kontaktnät hos leverantören Monitor och har bistått med att upprätta kostnadsfria utbildningslicenser. Detta gör att eleverna blir mera intressanta som framtida kompetens och anställningsbarhet. Teknikparken uppmuntrar företagen att ta emot elever. I princip alla elever på HA programmet är kvinnor. Mycket av arbetet med det

kvinnliga nätverket stannade av under 2020 pga Corona pandemin, få elever kom ut på praktik som det var planerat.

-januari 2022

Teknikparkens projektledare Elin Thorén i samråd med jämställdhetskonsulten Vkna beslutade att försöka skapa ett nätverk bland kvinnor i inlandets företag.

- Utvecklingsarbetet gjorde en omstart i januari 2022. Teknikparken började med en kartläggning av vilka företag som finns i regionen via Google, och tog fram lämpliga kontaktpersoner samt e-post till dessa.
- Teknikparken genomförde en dialog med gymnasieskolan i Vilhelmina för att få in vad som är viktigt för ungdomarna och förhoppningsvis få med dem i nätverket.
- Utformade en enkät som skickades till 74 företag för att förstå hur utbildningen bättre kan möta företagets behov. Enkäten fokuserade på företagets inställning till att anställa kvinnor i kvalificerade jobb.
- Teknikparken ringde upp samtliga företag för att förklara vikten av att svara på enkäten och att det handlade om att skapa ett bra nätverk för att stötta unga kvinnor, utbyta erfarenheter och växa på ett personligt plan. Trots påminnelser på telefon och e-post till företagen var det bara 3 företag som svarade, vilket utgjorde alldeles för litet underlag för att dra några slutsatser. Det var dessutom svårt att få enkäten att sprida sig till kvinnliga anställda inom respektive företag.
- Som en konsekvens av detta tog Teknikparken kontakt med Vkna och Västerbottens Handelskammare för att få hjälp att komma vidare och åstadkomma ett resultat för fler anställningar av kvinnor i företagen. Detta resulterade i ett annorlunda angreppssätt, t.ex. genom en digital workshop med kvinnliga anställda i företagen samt en fysisk träff på ett företag med kvinnor i ledningsgruppen. Båda aktiviteterna planeras för hösten 2022.

-december 2022

Teknikparken har tillsammans med jämställdhetskonsulten Vkna och Västerbottens Handelskammare tagit initiativ till att skapa ett kvinnligt nätverk och har arrangerat en digital workshop för kvinnor i Västerbottens företag och organisationer i december. Det var en lyckad workshop med mycket intressanta och uppskattade föredrag av Caroline Jonsson om jämställdhetsarbetet vid företaget Rototilt och Ellen Ragnarsson från Vkna om mångfald och inkludering. 12 deltagare från handelskammaren, företag, kommuners näringsliv, lärcentrum och sparbanksstiftelsen var närvarande. Det blev bra diskussioner och intresse för en fortsättning under 2023

Se bifogade Jämställdhetsrapporter 2021 och 2022 från Vkna i Bilaga 2 och 3

Leverantörsnätverk

- december 2020

Digital workshop tillsammans med Dorotea Mekaniska (DMV) och deras potentiella leverantörer i inlandet. Workshopen handlade om att kommunicera och förtydliga DMV's kort- respektive långsiktiga behov av att förlägga produktion hos lokala leverantörer. Teknikparken tillsammans med Fordonskomponentgruppen, Region Västerbotten och Skellefteå kommun arbetar med att utveckla ett leverantörsnätverk runt Northvolt för att kunna ge inlandets företag nya möjligheter till en breddad kundbas.

-maj 2021

Ett industriråd planeras att starta under hösten 2021. Industrirådet ska hjälpa företagen i Vilhelmina, Åsele, Dorotea och Storuman med rekrytering och nätverkande. Industrirådet leds av Teknikparken i samarbete med kommunernas näringslivsenheter.

-december 2021

Teknikparken har initierat **Business Region North** (tidigare Inlandets industriråd). Det är en sammanslutning av företag och kommuner i Norrlands inland. Syftet med satsningen är att rekrytera personal till företagen. Plattformen utgörs av en hemsida som byggs upp i flera steg, där fokus under 2022 handlar om rekrytering. Under 2023 byggs sidan ut och ska omfatta parrekrytering, B2B-applikationer och länkar till bostäder i närområdet.

Se hemsidan här <https://businessregionnorth.com/>

-december 2022

Under perioden har Teknikparken haft riktade kampanjer på sociala medier och får ca 100,000 träffar per kvartal. Teknikparken har under december skickat ut en enkät till plattformens annonsörer för att få återkoppling om hur de tycker att BRN hjälper dem i rekryteringsarbetet. Teknikparken bedömer att Business Region North har stor potential för näringslivet i Västerbottens inland.

Samverkan universitet och näringsliv

-Augusti 2020 och framåt, Teknikparken har en dialog med Umeå universitet om att utveckla tekniker för fossilfria transporter eftersom regionens företag är mera transportberoende än andra regioners företag, och därmed har ett större fossilt fotavtryck. Arbetet ligger i linje med klimatmålen i Agenda 2030. Vid en Livscykelanalys är transporter en stor del av företagens fossila fotavtryck.

-regelbundna möten med Process IT Innovations på Umeå universitet som dessutom har representanter i projektets styrgrupp

7. N2 – Nyckelpersoner

Redogör för nyckelpersoners uppfattning och bedömning av projektet.

Mats Johansson, Process IT Innovations Umeå universitet

Bengt Strömgren, Region Västerbotten

Ulrica Olsson, Näringslivschef Vilhelmina kommun

Vad är nyttan? Mats Johansson, Process IT Innovations Umeå universitet

Teknikparken har fungerat som ett nav för samverkansnav för en stor mängd företag i inlandet. Både för egna insatser men också för insatser och projektuppslag från Umeå universitet. Projekt som ex DISISS och ProcessIT Innovations har med hjälp av Inlandets Teknikpark lyckats nå ett stort antal företag och organisationer man annars skulle ha fått svårt att hitta samverkan med. Detta gäller både för att inhämta och nå ut med kunskap och information. Vidare har Teknikparken kunnat förestå och vara en samlad röst för inlandets Industriföretag i ett antal projektansökningar, vid event och i diskussioner. Detta både som motpart eller genom att anordna egna event där Universitetet kan delta i olika former. Ur universitetets synvinkel har Teknikparken varit viktig i arbetet med innovation, strategi och att bygga upp olika typer av forsknings, innovations och samverkansinitiativ i regionen. För att nämna några exemplifierande teman så finns Energi, Grön omställning, Industrikompetens och Cirkulära affärsmodeller.

Vad är nyttan? Ulrica Olsson, Näringslivschef Vilhelmina kommun

Att göra riktade och fördjupade insatser hos företag gör skillnad och dessutom av personer som har stor erfarenhet och kompetens inom aktuell bransch. Det har haft stor betydelse och

skapat bra möjligheter till utveckling hos företagen genom bland annat ISO-certifiering och andra kompetensinsatser.

Vad är nyttan? Bengt Strömgren, Region Västerbotten

Nyttan med projektet är att stärka inlandets näringsliv med fokus på industrin samt att driva på utvecklingen mot en mer effektiv och grönare industriproduktion. Och att vara en utvecklingsnod i Västerbottens inland.

Västerbottens inland behöver gemensamt lyfta behov av och möjligheter för välutbildad arbetskraft och här kan projektet och Teknikparken göra stor nytta.

Vad anser nyckelpersonerna om projektlogikens relevans, projektets förankring, förutsättningarna att nå projektmålen och skapa långsiktiga resultat?

Mats Johansson, Process IT

Teknikparken bygger på att samla kommuner och företag för att gemensamt kraftsamla och identifiera utmaningar. Detta är oerhört viktigt i en region med stora avstånd och många små företag. Det behövs gräns, tema och organisationsöverbyggande spelare för att skapa och stötta utveckling. Teknikparken är en efterfrågad samarbetspart dels på grund av förmågan att skapa långsiktiga resultat men också därför att det finns en legitimitet och lokal förankring.

Vad anser nyckelpersonerna om projektlogikens relevans, projektets förankring, förutsättningarna att nå projektmålen och skapa långsiktiga resultat?

Ulrica Ohlsson, Vilhelmina kommun

I de tre ägarkommunerna har förankringen varit god, och därmed skapat goda förutsättningar till att nå projektets mål. Önskvärt hade varit att Teknikparken lyckats förankra och vidga projektet även i fler kommuner och där med få ett annat resultat då företag och dess affärsmässighet. Att projektet haft resurser och möjligheter att skapa nya kontakter och nätverk, och därmed än mer kunnat bygga än mer kompetens som kommit företagen till gagn

Vad anser nyckelpersonerna om projektlogikens relevans, projektets förankring, förutsättningarna att nå projektmålen och skapa långsiktiga resultat?

Bengt Strömgren, region Västerbotten

Detta projekt har fyllt ett stort behov hos inlandet näringsliv och kanske främst för industrin. En stor del av utvecklingen i Västerbotten drivs av de kustnära klustren runt universitet och de innovationssystem som finns där, därför är det av yttersta vikt att det finns en nod i Inlandet som med hög kompetens kan stötta och driva företagsutveckling och utbildning.

Vad är nyckelpersonernas bedömning av projektets genomförande och uppnådda resultat? Vad finns det för konkreta tecken på att projektet bidrar till önskad förändring i riktning mot målen?

Mats Johansson, Process IT

Min uppfattning är att projektet är väl genomfört och lyckas sammanföra ett stort antal parter i olika konstellationer med syfte att utveckla teknikområdet, utbildning och företagande, både i parkens hemkommuner men också i angränsande region. Ett av de mest konkreta tecknen på förändring är att det i skrivande stund finns initiativ till ett antal kraftsamlingar med fokus på hållbarhet, kompetensförsörjning, kompetensutveckling och företagande med koppling till teknikutveckling i inlandet, där teknikparken har varit delaktig i tillkomsten på olika sätt

**Vad är nyckelpersonernas bedömning av projektets genomförande och uppnådda resultat?
Vad finns det för konkreta tecken på att projektet bidrar till önskad förändring i riktning mot målen?**

Ulrica Ohlsson, Vilhelmina kommun

Min bedömning är att projektet väl nått sina mål och också getts utrymme att genomföra de insatser som man hade för avsikt att göra. Glädjande att vi kunde testa modeller och metoder som exempelvis att erbjuda tjänst och kompetensförsörja hos företag och hitta nya samarbeten.

**Vad är nyckelpersonernas bedömning av projektets genomförande och uppnådda resultat?
Vad finns det för konkreta tecken på att projektet bidrar till önskad förändring i riktning mot målen?**

Bengt Strömgren, region Västerbotten

Projektet har genomförts med stor framgång och en mycket hög kompetens. Projektet har starkt drivit utveckling för framtida industriproduktion genom att förmedla och utbilda i effektiv produktion med en större kunskap om en hållbarhet och en ökad förståelse för cirkulära flöden. Projektet har även verkat för en mer jämställd arbetsmarknad och att marknadsföra inlandet som ett attraktivt område att leva, bo och verka. Projektets framgångar kan vara svåra att se för utomstående då det i mycket handlar om industrieföretagens produktion och miljöer men något som är väldigt tydligt är facebook sidan [Business Region North](#)

Kommentarer från företag

Hejsan!

Tänkte bara nämna att utan Teknikparken hade det nog inte gått att växa i den omfattning som vi gjort.

Jag hoppas att Teknikparken kan få fortsätta att verka med samma omfattning de gjort, för att säkra att nya och existerande företag kan spira i trakten.

Mvh, David Arnoldsson

VD - Dorotea Mekaniska

Jag ser Teknikparken som en mycket viktig aktör för inlandets näringsverksamhet. Jag tycker att Lean-arbete och säkerställande av kompetenser är det som är överlägset viktigast för framtiden. Vi måste hålla en hög effektivitet i det vi gör och vi måste ha en hög kompetens på vår personal, annars kommer vi inte att kunna vara konkurrenskraftiga där vi befinner oss. Övriga punkter kan väl vara intressanta, men min uppfattning är att effektivitet, kvalitet och kompetens är existentiella frågor.

Mvh Tony

Med vänliga hälsningar/Best regards,

Tony Ekström

VD/CEO

SOLIFERPOLAR AB

SE-917 82 DOROTEA

8. N3 – Nyckeltal

Redogör för kvantitativa mått på projektets genomförande och resultat.

Projektets utveckling och resultat har mätts kvantitativt med ett antal nyckeltal.
Se bilaga 1+ visst resonemang kring dessa punkter

9. Sammanfattande kommentar och analys

Projektet har lyckats väl med att öka förmågan och konkurrenskraften hos flera av Inlandets företag. 3 företag är idag ISO-certifierade och ytterligare företag kommer med stor sannolikhet att bli det under 2023. Betydelsen av ISO-certifikat är spritt till betydligt fler företag än de som valt att certifiera sig. Arbetet med ISO avslutades under 2022 med att Teknikparken utvecklade ett förenklat ledningssystem riktat till riktigt små företag, att använda vid ex vis kommunala upphandlingar. Systemet är kostnadsfritt och finns på Teknikparkens hemsida.

Arbetet med Lean har också varit framgångsrikt och Teknikparkens workshops har nått över 20 företag, varav tre har valt att arbeta vidare med fördjupade analyser. Arbetet med workshops som en del av målsättningen att bygga kunskap och företagsnätverk har fungerat väl, även om starten blev något trög då pandemin förhindrade planerade workshops under 2020 och delvis 2021. Under 2022 lyckades Teknikparken kraftsamla och ena företagen kring ett gemensamt initiativ, Business Region North, i syfte att skapa en gemensam rekryteringsplattform för företagen som på sikt även skall fungera som en marknadsplats för lokala affärer (Business to Business).

Detta initiativ har ett stort värde för att utveckla en kultur av samverkan, något som kommer att gynna framtida större samarbetsprojekt mellan olika kommuner och företag som ligger i olika inlandskommuner.

Teknikparkens kompetenspool utgjorde själva stommen i projektet och byggde i sin tur på en noggrann behovskartläggning som gjordes i tidigare programperiod (2016-2019).

Teknikparkens inledande analyser pekade på ett stort behov, framförallt på inköps och marknadssidan. Nu visade det sig att det var inte så enkelt att skapa en kompetenspool i inlandet. Teknikparken hade, som många andra, svårigheter att hitta rätt kompetenser till verksamheten varför projektet fick anställa nyutexaminerade ungdomar och tillsammans med företagen träna upp dessa. Inlandsföretagen är ganska små och varje anställd får många uppgifter att lösa vilket ledde till att arbetet med kompetenspoolen blev lite gungigt med många mindre uppdrag. Företagen vill låna specialistkompetens under kortare tid, men fick också bidra med att skola in de yngre medarbetarna, något som man kanske inte hade räknat med. Det skall också sägas att områden som inköp och marknad är svårare att tränga in i på mindre företag då dessa tjänster ofta har flera olika roller samtidigt som de kräver lång erfarenhet och god kännedom om företaget, dess leverantörer och kunder.

Många av kompetenspoolens insatser har varit lyckade och bidragit till företagets framgångar, men marknaden för en kompetenspool eller konsultverksamhet i inlandet är något begränsad. Det som verkligen bar sig och kommer att leva vidare i ett nybildat företag är arbetet med utveckling av ISO ledningssystem och Lean produktion.

Successivt under projektet har Teknikparken lagt förstärkt fokus på hållbarhetsfrågor. ISO-arbetet med ISO 14001 som miljöledningssystem är en mycket bra grund, liksom Lean-arbetet med fokus på slöseri. Att arbeta med minskat slöseri är ett viktigt verktyg för hållbarhet eftersom slöseri nästan alltid kan karakteriseras som en miljöbelastning. Teknikparken har bedrivit internutbildning både internt och med Utvecklingsenheten inom Vilhelmina kommun kring Agenda 2030. Teknikparken har genomfört arbete på ett företag i enlighet med Agenda 2030 och tagit fram Hållbara leverantörsavtal, något som fler företag är intresserade av varför

detta arbete har fått lägga grunden till en ny ansökan i programperioden 2023-2025 om "Ökad Konkurrenskraft genom cirkulära affärsmodeller"

Projektets arbete med jämställdhet har haft höga ambitioner mycket tack vare jämställdhetskonsulten VKNA i Umeå som har varit till ovärderlig hjälp!

Själva arbetet med att bygga upp ett kvinnligt nätverk och öka rekryteringen av kvinnor till företagen gick till en början mycket trögt. Så trögt att projektet var nära att ge upp!

Teknikparken försökte göra en omstart mitt i projektet och skickade ut en ambitiös enkät till 74 företag och fick in 3 svar...

Det var först efter ett samarbete med Handelskammaren i Västerbotten tillsammans med VKNA som projektet fick fart på detta arbete med en workshop kring framgångsrika kvinnor i företagen i Västerbotten i december 2022. I skrivande stund pågår ett arbete att försöka bygga vidare på detta arbete under 2023.

Varför arbetet med det kvinnliga nätverket, eller Handelsakademi som projektet kallade det först, har varit trögt är inte enkelt att svara på. Alla företagsledare Teknikparken har varit i kontakt med har sagt att det är en mycket viktig del av företagets kompetensförsörjning, men när det väl kommer till kritan har det visat sig mycket svårt att få företagen att anställa kvinnor som kanske har haft begränsade erfarenheter för just det jobbet dom har sökt. Framförallt har det varit svårt kring inköps- och marknadstjänster där många av företagen behöver satsa och utveckla sig. Trots dessa upplevda svårigheter med jämställdhetsarbete i företagen ser projektet i slutenkäten att 18 kvinnor anställts i företagen under perioden. Arbetet med jämställdhet i inlandet måste fortsätta och en samverkan med skolor och gymnasier är viktig för att i tidig ålder verka för att bryta stereotypa könsmonster!

Slutenkät till företag som tagit del av projektet

Teknikparken skickade ut en enkät till 13 företag efter projektets slut, innehållande 5 frågor avseende projektperioden 2020-2022.

7 av de tillfrågade företagen har inkommit med svar enligt följande:

- Totalt har **antalet anställda i företagen** ökat med 57 personer under perioden, varav 29 personer är nyanställda ungdomar (<25 år) från Västerbottens inland och 18 personer är kvinnor.

- Företagen fick en fråga om **verksamhetens lönsamhet** under perioden. Företagen kunde välja mellan att svara Samma/bättre/sämre.

Bland de 7 företagen svarar 4 st att de har bättre lönsamhet och 3 att de har samma lönsamhet. Inget företag svarar att de fått sämre lönsamhet.

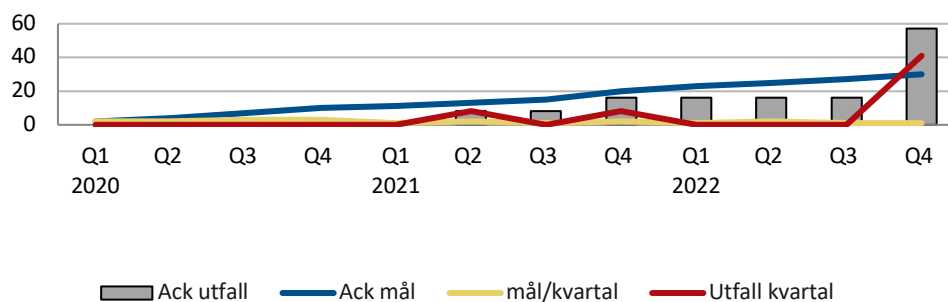
- Nästa fråga handlade om hur **andelen lokala underleverantörer** har förändrats. Företagen kunde välja mellan att svara Samma antal/ fler lokala/färre lokala.

4 företag svarar att de har samma antal lokala underleverantörer som tidigare och 3 företag att man har fler lokala underleverantörer. Inget företag har färre lokala leverantörer.

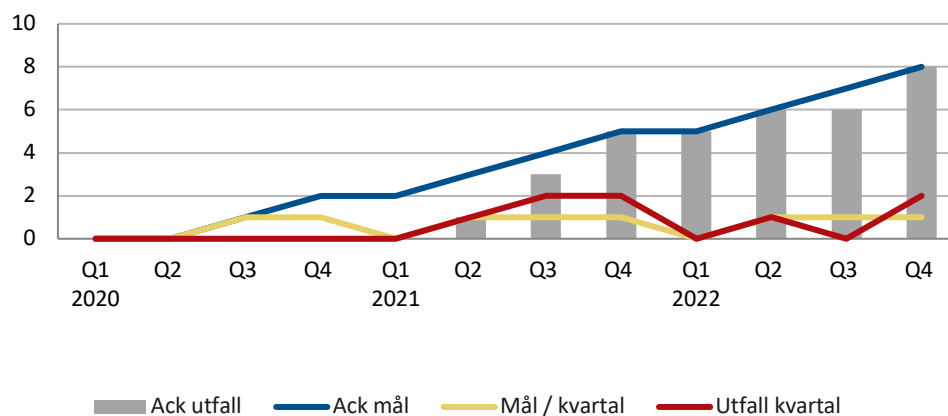
Teknikparkens slutsats är att en del av de företag som tagit del av projektet har haft en god utveckling under projektperioden. På olika sätt har Teknikparken varit en del av denna utveckling. Tänkvärt är att pandemin under åren 2020-2021 har försvårat situationen för företagen, men trots detta har företagen i Västerbottens inland klarat sig bra.

Bilaga 1 – Nyckeltal

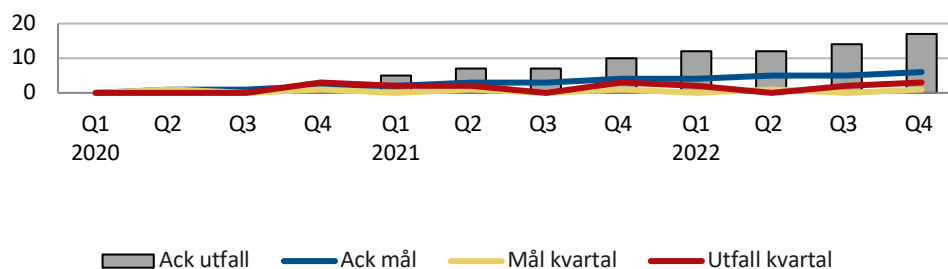
Ökad sysselsättning i företag med stöd

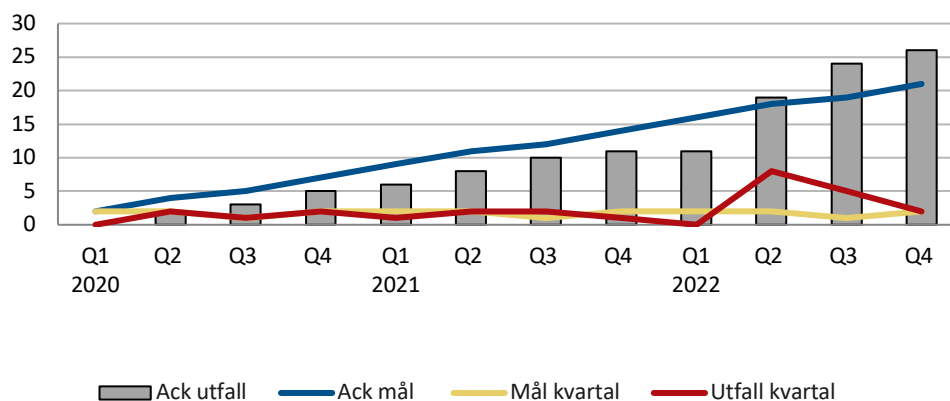
SME-företag växer på nya marknader

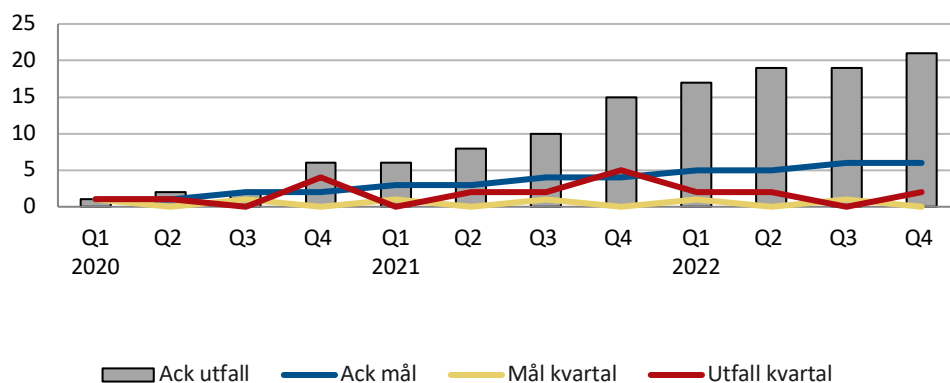
Konferenser, seminarier

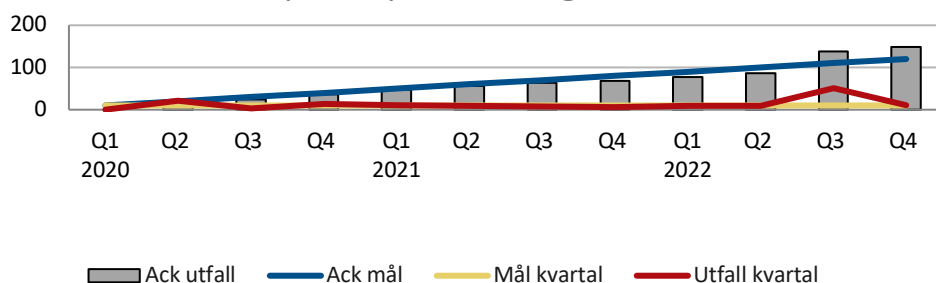
Extern kommunikation

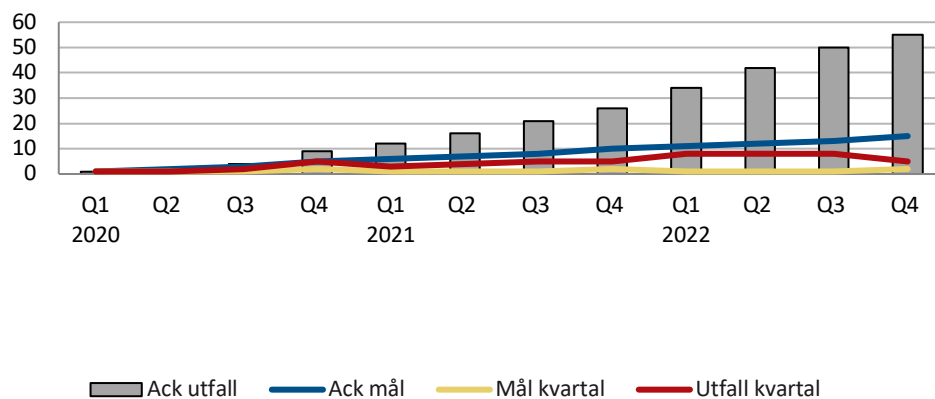
Kompetensutveckling företag

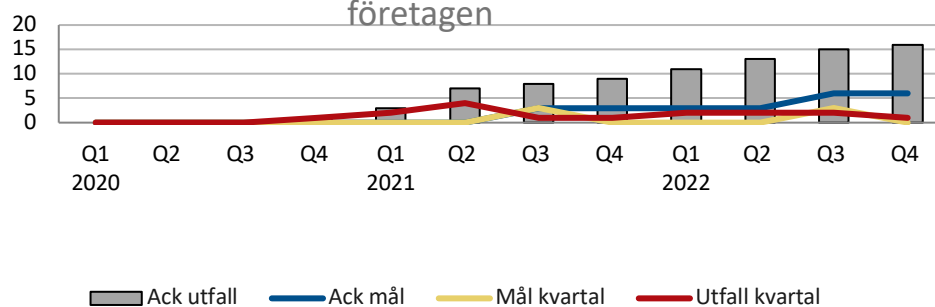
Kompetenspool Företagsbesök

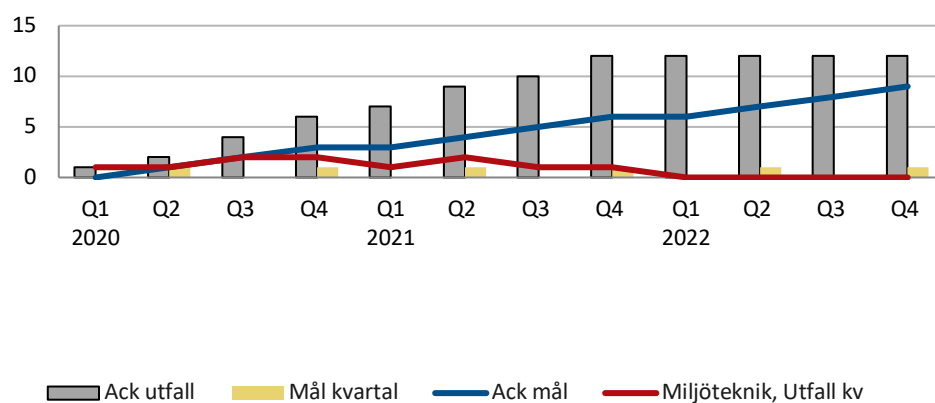
Kompetenspool produktions- och kvalitetsteknik

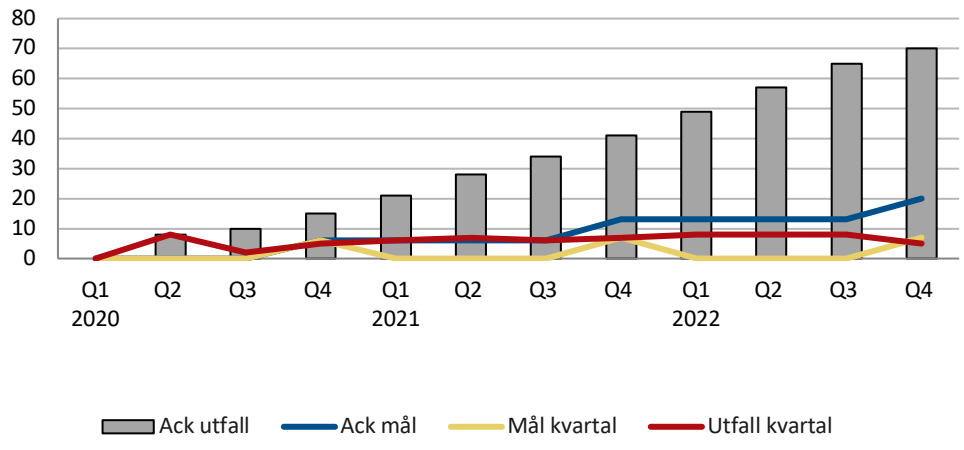
Aktiviteter för att öka antal anställda kvinnor i företagen

Miljöteknik

Företag med kompetensförstärkning

Jämställdhetsrapport 2021 Inlandets Teknikpark

2021-12-17

Bakgrund

Inlandets Teknikpark har starka motiv för att arbeta för ökad jämställdhet bland inlandets företag. Inlandets industrier har ett stort behov av att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare och jämställdhet är avgörande för framtida kompetensförsörjning – inte minst eftersom många kvinnor vidareutbildar sig och flyttar från inlandet.

Ett fokus på hållbarhet och jämställdhet är dessutom nödvändigt för att i framtiden kvalificera sig som underleverantör och stå sig i den nationella konkurrensen. Inlandets Teknikpark har som mål att företag i Västerbottens inland blir en del av en större marknad i Sverige och utomlands.

För att säkerställa att projektet arbetar mot de egna målen som rör jämställdhet har de anlitat Vkna att följa projektet under tre år. Uppdraget är att Vkna i årligen genomlyser projektet ur ett jämställdhetsperspektiv.

Metod 2021

På samma sätt som föregående år har Vkna följt Inlandets teknikpark under året, genom dialog under några av projektets fredagsmöten. Inför skrivandet av denna rapport har Vkna även gjort en genomlysning av Inlandets teknikparks nya hemsida och profil.

Vad har gjorts under 2021?

Året startade med samtal och diskussioner kring den nya handlingsplanen och om hur dessa aktiviteter skulle genomföras.

Stärkt kommunikation

Ett behov som identifierades under arbetet 2020 var att göra kommunikationen, med hemsidan som bas, mer tillgänglig och riktad till en bredare målgrupp. För att möta det behovet gick projektgruppen en utbildning i kommunikation med Vkna vid tre tillfällen. Kommunikation är ett viktigt strategiskt verktyg för att som organisation nå sina mål.

Utbildningen fokuserade på hur Inlandets teknikpark kan kommunicera om sin verksamhet på sätt som väcker intresse och nyfikenhet bland målgrupperna, samtidigt som kommunikationen blir mer inkluderande och normkreativ. Syftet med att stärka kommunikationsförmågorna är tudelat: dels att skapa en ökad förståelse för Inlandets teknikparks erbjudande och vinsterna för företagen, dels att säkerställa att kommunikationen i sig präglas av öppenhet och tilltalar breda grupper hellre än smala.

Vi arbetade tillsammans med texter och bildmaterial, prövade nya perspektiv och utvecklade koncept utifrån verksamhetens målgrupper och behov. Vi tog fram koncept, form och innehåll för nyhetsbrev, powerpointpresentationer och hemsidan. Dessa nya kunskaper och perspektiv syns i dag rent konkret i Inlandets teknikparks kommunikation med omgivningen.

Projektet har under året stärkts upp av ytterligare person, en praktikant, som därmed gör könsfördelningen 50/50 kvinnor och män.

Samarbete gymnasieprogram

Inlandets teknikpark har under året fortsatt sitt samarbete med HA-programmet (som inom kort byter namn till försäljningsprogrammet). Genom dialog jobbar de på att hitta vägar för studenterna in i industrin. I fokus just nu är att utbilda studenterna i relevanta affärssystem som idag används ute i industrierna, för att ytterligare stärka anställningsbarheten hos studenterna. Planen är även att kunna erbjuda praktikplatser som ett led i att få ut unga, framförallt tjejer, i företagen. Kanske även i framtiden erbjuda trainee-program för att kunna coacha studenterna ytterligare. Inlandets teknikpark är mycket måna om att tydliggöra för studenterna att deras kunskaper behövs.

Utvecklade processer och samarbeten med företag

Projektgruppen uttrycker själva att de under året har hittat ett koncept för sitt arbete som de märker fungerar. De börjar med ISO-standarderna och när det är etablerat jobbar de vidare med ständig förbättring (LEAN). En vanlig upptäckt under LEAN-arbetet är att företagen behöver stärka upp sin arbetsmiljö där jämställdhet är en viktig del, och på så vis mer självklar att lyfta för företagen. De arbetar även med värdegrundsarbete genom Code of Conduct, där jämställdhet och diskriminering är en del i utvecklingsarbetet som sker tillsammans med företagen.

Inte prioriterats i Handlingsplanen

Pga av Corona har projektgruppen mestadels träffats över nätet och därav heller inte fokuserat på att rusta upp den gemensamma fysiska arbetsplatsen som planerat.

Effekter & analys

Webbplatsen och nyhetsbrevet är idag mer tillgängliga och anpassade efter målgrupperna, än vad de var vid årets början. Texterna leder i större utsträckning läsaren in i ämnet och det är enklare att navigera. De utgår nu i högre grad från läsarens nyfikenhet och behov.

En effekt som kommit ur arbetet med kommunikationen är att projektet nu upplever sig som **mer synligt** generellt. En positiv signal är också Inlandets teknikparks nya praktikant, som via nyhetsbrev kring hållbarhet blev intresserad och själv sökte sig till gruppen.

Det är fortsatt **bra stämning** i gruppen med gemensamma fredagsträffar för att stämma av och utvecklas.

En effekt av arbetet med ISO, LEAN och Code of Conduct med företagen är att ett par företag har flyttat fram sina positioner. Där det förut fanns otrivsel och oordning, finns nu ordning och vision. Något som också är direkt kopplat till lönsamhet för företagen.

Vägar framåt – planen för 2022

Projektgruppen upplever medvind i hållbarhetsfrågorna pga tryck från omvärlden. Detta kan göra det enklare att **få in social hållbarhet** på ett lika självklart sätt som ekonomisk eller miljömässig hållbarhet.

I samarbete med Försäljnings- och marknadsföringsprogrammet kommer Elin i projektgruppen att jobba för att starta upp ett **nätverk för och av kvinnor**.

Nätverkets syfte är att skapa förutsättningar för kvinnliga gymnasieelever på yrkesprogrammen att få tillgång till bra APL (Arbets Plats förlagt Lärande) under sista årskursen och tillsammans med företagen verka för att dessa elever skall kunna erbjudas en anställning efter avslutade studier

Andelen kvinnor i inlandets verkstadsföretag är låg och i företagens ledningsgrupper är den mycket låg

Fokus för detta nätverk kommer att vara kring marknadsföring och försäljning eftersom det är en kompetens som företagen efterfrågar.

Syftet är också att bygga ett nätverk mellan företagen där man har eller är intresserade av fler kvinnor i ledande ställning

Business Region North ska bli en gemensam plattform för rekrytering för företagen i inlandet. Denna ska utvecklas i tre steg för att öka chanserna för hållbarhet. Jämställdhet och inkludering är viktiga aspekter för att säkerställa att t ex annonser når ut till breda målgrupper och tilltalar en mångfald av människor. I framtagandet av hemsidan, inklusive texter, bilder och exempel som lyfts fram, kommer därför jämlikhetsperspektivet att vara med. Projektgruppen gör detta i samarbete med kommunikatör och fotograf, och om behov finns tar de även stöd av Vknas expert på normkreativ kommunikation Linn Eckeskog.

Eventuellt genomför projektet ett gemensamt **frukostmöte** med Näringslivsenheten i Vilhelmina med fokus på att prata värdering och kultur. Träffen skulle rikta sig till företagare och industriföretag. Vilken kultur vill vi ha? Vilka vinster kan vi göra genom att jobba för jämlikhet? Genom att lyfta intressanta goda exempel tillsammans med enkla verktyg kan frågan göras relevant och intressant.

Projektet vill få till arbete och samarbeten kring ISO 45 001. Ett intressant spår som projektgruppen ska jobba vidare med under 2022 är att samarbeta med Storskogen, som i sin tur äger flera av inlandets företag. Om Inlandets Teknikpark blir Storskogens miljö- och ISO-specialist finns goda möjligheter att även ta in social hållbarhet i arbetet, och att nå ut till flera av företagen i inlandet via Storskogen.

För att ytterligare **stärka kunskapsnivån inom projektgruppen** ordnas i januari en träff med Susanne Öberg, strategisk rådgivare och ledarskapskonsult. Susanne lyfter bl a hur hennes nuvarande projekt arbetat framgångsrikt med att förändra maskulinitetsnormer. Finns det smarta vägar att ta som Inlandets Teknikpark kan kopiera eller inspireras av?

Jämställdhetsrapport 2021 Inlandets Teknikpark

2022-12-07

Bakgrund

Inlandets industrier har ett stort behov av att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Jämställdhet är avgörande för framtida kompetensförsörjning - inte minst eftersom många kvinnor vidareutbildar sig och flyttar från inlandet. Dessutom är fokus på hållbarhet och jämställdhet nödvändigt för att i framtiden kvalificera sig som underleverantör och stå sig i den nationella konkurrensen. Inlandets Teknikpark har under projektperioden 2020-2022 velat hjälpa företag i Norrlands inland att bli en del av en större marknad i Sverige och utomlands, och där har jämställdhet spelat en betydande roll.

För att säkerställa att projektet arbetar mot den egna målen som rör jämställdhet har Teknikparken anlitat Vkna att följa projektet under tre år. Uppdraget har varit att Vkna årligen genomlyser projektet ur ett jämställdhetsperspektiv. Denna rapport är den tredje och sista.

Metod

Under året har Vkna följt Inlandets Teknikpark genom dialoger över telefon och på digitala möten, både under projektgruppens fredagsmöten och i samband med olika satsningar så som workshops, enkätutskick och samtal kring det planerade nätverket. Vkna har även gjort en genomlysning av Inlandets Teknikparks nya plattform Business Region North.

Detta har gjorts under 2022

Business Region North

Inlandets Teknikpark har startat upp en gemensam plattform för rekrytering för företagen i inlandet; Business Region North. I detta arbete har jämställdhet och inkludering varit viktiga aspekter för att säkerställa att t ex annonser når ut till breda målgrupper och tilltalar en mångfald av människor. I framtagandet av plattformen har projektgruppen samarbetat med kommunikatör och fotograf, som också varit insatta i projektets målsättningar om att skapa en inkluderande plattform. Detta har framförallt inverkat på val av texter och bilder. Projektgruppen förde inledningsvis även samtal med Vknas kommunikatör kring bildmaterialet.

För att utvärdera sidan har projektgruppen skickat ut en enkät till användarna. Den visar att företag som engagerat sig i plattformen verkligen har fått utdelning med många sökande till utlagda tjänster. En del svarande kvinnor har kommenterat bilderna på kvinnorna i bild, t ex de som svetsar i verkstadsmiljö och anser att bilderna är för mörka.

Vknas genomlysning av sidan

Den initiala känslan av att vara på sidan för Business Region North är att den är genomtänkt och syftar till att nå en så bred målgrupp som möjligt. Det är några aspekter kopplade till användarvänlighet och tillgänglighet som går att se över och utveckla. En upplevelse är att det är mycket som rör sig på sidan (olika rullmenyer både högst upp och till höger, ibland mitt i sidan, videor och kartor)

vilket kan skapa en känsla förvirring och göra det lite komplicerat att navigera. För exempelvis personer med liten datorvana, personer med dyslexi, synnedsättning eller de som är nya i svenska språket skulle detta kunna upplevas som ett hinder.

Bilderna på sidan är tilltalande och genomtänkta då både kvinnor, män och barn finns representerade i olika sammanhang. Det är positivt att kvinnor representeras i arbetssituationer. Många bilder syftar till att lyfta fram närhet till naturen vilket framkommer tydligt. En aspekt är att det till största del är vita personer representerade vilket kan vara något att se över då det troligtvis inte är representativt för befolkningen i kommunerna. Representation är även viktigt utifrån att det kan bredda målgruppen för vilka som kan vara intresserade av att leva och verka i någon av inlandskommunerna.

Det är väldigt positivt att sidan innefattar så många aspekter som är viktiga i människors liv såsom arbete, utbildning, skola, fritid m.m. och att det finns kontaktuppgifter till dessa. Ett tillägg skulle kunna vara att även lägga till vad som kan vara intressant för exempelvis ungdomar eller tonåringar, finns det fritidsgårdar, fotbollslag m.m.? Och även för unga vuxna, att lyfta fram eventuella gemenskaper eller initiativ som finns för att även vara tilltalande för den målgruppen.

En annan tanke kan vara att bredda och lägga till fler alternativ under rubriken "Fritid". I dagsläget är det mycket fokus på utomhusaktiviteter kopplade till fjällmiljö och en del manligt kodade aktiviteter såsom jakt och fiske. Ett alternativ skulle kunna vara att öppna upp för fler fritidsaktiviteter såsom träning, körer, bio, caféverksamheter, barnaktiviteter eller andra aktiviteter för att skapa mer balans och visa på ett brett utbud som kan tilltala ännu fler olika personer.

Teknikparken har fått medel i ett nytt projekt 2023-2025, Cirkulära affärsmodeller för stärkt konkurrenskraft, där en viktig del kommer att vara att utveckla BRN mot ökad jämställdhet och mångfald.

Hemsida

Inlandets Teknikparks hemsida och även BRN:s sida, skulle kunna lyfta fram jämställdhetsarbetet genom att lägga till en särskild flik om jämställdhet och mångfald för att ytterligare visa på vikten av detta område som del i utveckling av inlandets industrier.

Det kan vara en idé att börja med att tänka till kring syftet med sidan, vad den ska signalera och innehålla som relaterar till jämställdhet och mångfald. Ett förslag är att exempelvis i en inledande text ha mer beskrivande text som tydliggör att jämställdhet är viktigt för Teknikparken och att det är något som ni gärna vill främja. Men även att jämställdhet och mångfald är viktigt för innovation/arbetsmiljö/teknikbranschen/rekrytering m.m. och sedan beskriva hur företag eller samarbetspartners skulle kunna arbeta med frågorna. Det skulle kunna finnas länkar till bra hemsidor eller lyfta fram initiativ som har tagits i länet. Något företag som vunnit ett pris eller liknande. Kanske kontaktuppgifter eller hur man kan gå tillväga för att få mer stöd i arbetet.

Sidan behöver ha en tydlig avsändare; att det är Teknikparken som tydligt lyfter fram att jämställdhet och mångfald är viktigt för dem, för industrier, för personalförsörjning och för inlandet som helhet. Sedan fylla på med varför det är viktigt och hur andra har jobbat och hur en själv som företag kan tänka för att

börja arbeta med frågorna och exempelvis rekrytera bredare eller skapa mer trivsel.

Inlandsmässan i Dorotea

Projektgruppen har även under året arrangerat och deltagit i Inlandsmässan i Dorotea. Här har ett jämställdhetsperspektiv funnits med hela vägen. Arbetsgruppen som planerade mässan bestod av både kvinnor och män, liksom de som monterade upp montrarna. I inbjudan som gick ut inför arrangemanget via projektets nyhetsbrev tänkte projektgruppen till kring färgsättningar och bilder i ett försök att tilltala en bred skara människor, både kvinnor och män. Inbjudan riktades också till hela kedjan, från skolan (årskurs 6) till industri, till pensionärer. Det var många som föreläste under dessa två dagar och av total 27 föreläsare var 4 av dessa kvinnor (15%). Här finns förbättringar att göra genom att tydligare uttala ett önskemål om kvinnliga föreläsningar i planeringsskedet. Det pratades också om många olika ämnen för att tilltala olika människor, bland annat hållbarhet, tekniska lösningar, transporter, landsbygd och sjukvård.

Nätverk för kvinnor

Under projektets gång har projektet jobbat för att skapa ett nätverk för kvinnor, med syfte att inspirera och visa på möjligheterna till kvalificerade jobb inom industrin i inlandet, med långsiktigt syfte att genom att visa på alternativ till försörjning i företagen få fler kvinnor att stanna i och flytta till inlandet. Tanken har varit att nätverket både ska bestå av gymnasieungdomar och kvinnor i industrin. För att få till nätverket har Teknikparken pratat med personer som de tror kunde vara intresserade och skickat ut enkäter till 60 företag. Men responsen har varit väldigt svag.

För att komma framåt i frågan har Teknikparken tillsammans med jämställdhetskonsulten Vkna och Västerbottens Handelskammare tagit initiativ till att skapa ett kvinnligt nätverk och har arrangerat en digital workshop för kvinnor i Västerbottens företag och organisationer i december. Syftet med denna digitala träff var att så ett frö till ett nätverk och att inspirera företagare att tänka i nya banor kopplade till jämställdhet - som en väldigt viktig del i omställningsarbetet.

Det blev en lyckad workshop med mycket intressanta och uppskattade föredrag av Caroline Jonsson om jämställdhetsarbetet vid företaget Rototilt och Ellen Ragnarsson från Vkna om mångfald och inkludering. 12 deltagare från handelskammaren, företag, kommuners näringsliv, lärocentrum och sparbanksstiftelsen var närvarande. Det blev bra diskussioner och intresse för en fortsättning under 2023. Träffen ska följas upp med studiebesök på Rototilt under våren 2023 och gemensamma projektinitiativ planeras.

LEAN och hållbarhet

Projektgruppen fortsätter att stötta företag med arbete kring ISO-standarder och LEAN, ständig förbättring.

“Att jobba med LEAN eller värdegrund fungerar bäst när det finns kultur, struktur och ledarskap på plats”

En viktig insats som Teknikparken gjort under året har varit att erbjuda även mindre företag ett enkelt kvalitetsledningssystem för att företagen ska kunna lämna anbud till större beställare. Att få in vissa strukturer i sitt arbete för att säkra en god kvalitet i sin tjänst kan bidra till att få fler företagare att bli hållbara

på marknaden. Detta ger också en bra grundförutsättning för framtida jämställdhetspolicyarbete.

Teknikparken har även hållit 6 workshops i Agenda 2030, globala målen för utvecklingsenheten i Vilhelmina kommun som är en stor grupp bestående av näringslivsenheten, biblioteket, fritidsavdelningen m fl. Ett av områdena som gruppen fokuserade var just jämställdhet. Upplevelsen av denna utbildning var att det gav nytänk till gruppen.

Kompetensutveckling och insikter

Under året har projektgruppen, eller delar av den, deltagit på olika kunskaphöjande seminarier och föredrag. Bland annat vid Landsbygdsdagarna i Lycksele, Grön omställning genom affärsanalys och Framtidens hållbara industrier, båda i Umeå. Årets satsningar och samarbeten med företag i inlandet, tillsammans med kompetenshöjande insatser inom jämställdhetsområdet, har lett till flertalet insikter för projektgruppen. Insikter som kommer att vägas in i kommande arbete i nya projekt.

En av dessa lärdomar är vilken stor betydelse ledaren har. Både för möjligheten att komma in i ett företag och få jobba med LEAN, utveckling, hållbarhet och jämställdhet, men också för att det faktiskt ska ge resultat. En ledare måste kunna ta ställning och driva frågan framåt, och gripa in där det behövs. Det behövs också en struktur i grunden som ger utrymme, tid och plats för hållbarhetsarbetet.

En annorlunda infallsvinkel kan vara att hellre prata omställning och hållbarhet än att använda ordet jämställdhet i framtida projekt, även om det förstås också handlar om det. Detta för att nå fram bättre till inlandets företag. För under projektets gång har svårigheterna framförallt handlat om att få komma in hos företag och diskutera/samtala kring jämställdhet. Även om projektgruppen har provat flera olika vägar så har de upplevt ett motstånd mot frågan och förändring hos flera av bolagen.

Fortsättning 2023

Projektgruppen vill även i fortsättningen driva frågan om jämställdhet, och få bygga vidare på lärdomar som gjorts under dessa tre år. I projektet Cirkulära affärsmodeller för stärkt konkurrenskraft kommer jämställdhet vara en viktig del i att stötta företag med cirkulära affärsmodeller.

Projektgruppen reflekterar även kring frågan om vilka ingångar till företagen som är mest effektiva utifrån lärdomar de dragit under dessa tre år. En idé som gruppen hade inför 2022 var att gå via ägarbolagen, eftersom de sett positiva effekter av sådant tillvägagångssätt på annat håll. Detta blev inte av under 2022, men är något som gruppen kommer fortsätta undersöka i framtida projekt och arbeten.